

מבשר טוב

סעודה ג'

פרשת האזינו

תש"פ

מאמר "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו"
העבודה בירח האיתנים הזמנים הגבוהים
להשפיע לכל ימות השנה אף בימים הנמוכים

א

בפסוק: "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי"

ואא"ז בסה"ק דברי בינה דייק שהרי ידוע דדיבור הוא לשון קשה ואילו אמירה הוא לשון אמירה רכה ונעימה, וא"כ מדוע חילק משה רבינו ע"ה דכאשר דיבר לשמים אמר לשון דיבור קשה ואילו לגבי הארץ אמר לשון אמירה רכה ותשמע הארץ אמרי פי.

ועוד יש לדקדק דענין הדיבור לשמים דיבר בלשון נוכח "האזינו השמים ואדברה ואילו בענין הארץ אמר בלשון נסתר ותשמע הארץ אמרי פי.

וכן יש לדקדק בעצם אופן השמיעה שהנה ענין האזינו הוא לשון של שמיעה חזקה ביותר שמאזין כולו וזה אמר כלפי השמים ואילו כלפי הארץ אמר לשון שמיעה שהוא לשון רחוק יותר.

והנה זאת ידוע דענין שמים הוא מרמז על עניינים רוחניים ונעלים ואילו ארץ מרמז על גשמיות וארציות, ועל זה כוונת הפסוק ללמד שצריך האדם לראות שענייני השמים יהיו אצלו בחוזק גדול ובאופן של עבודה גדולה, ואז ישפיע אף על ענייני הגשמיות שיושפעו גם הם לטובה.

ב

ואף בענייני הזמנים כך הוא שהנה ישנם זמנים שהם בחינת שמים שהם זמנים רוחניים ונעלים ביותר והאדם קרוב יותר בזמנים אלו לרוחניות כגון הימים הנוראים וירח האיתנים שהוא זמן רוחני גדול שבני ישראל מתקרבים ביותר לרוחניות, ואמנם צריך איש ישראל לנצל אלו הזמנים הגבוהים והרוחניים שאף אח"כ בזמנים הגשמיים אשר הם בשאר ימות השנה יושפעו אף הם מהימים הנוראים והשמיים שזכה להם בחודש גבוה זה.

וזה כוונת הכתוב האזינו השמים ואדברה ואמר בלשון נוכח ובלשון אדברה שהוא דבור בלשון קשה היינו לרמז שהאדם צריך לעבוד באלו הזמנים הגבוהים אשר הם בבחינת שמים שיהא בעבודה גדולה ובמצב מרום של עבודת השי"ת אשר באופן זה יהא אח"כ בבחינת ותשמע הארץ אמרי פי היינו שאף בזמנים האחרים שהם זמני הגשמיות ג"כ עדיין ישאר הרושם מהזמנים הגדולים שעל כל פנים יהא בבחינת אמירה ושמיעה שעדיין ישאר הרושם מאלו הימים הגדולים והנשגבים.

וביאור הדברים למעשה כי זאת ידוע שאצל כל אדם שייך הרבה אופנים וענייני הזמנים שישנם זמני עליה שזוכים בהם להארה גדולה והתחזקות גדול בעבודת השי"ת, ואמנם ישנם גם זמני ירידה שבהם אין האדם מרגיש שום הארה אלא להיפך הוא נופל בנסיונות גדולים ועצומים והם זמני ירידה וצריך האדם שיהא נוטל כחות מהזמנים של העליה ברוחניות לזמנים האחרים של הירידה שיהא על כל פנים מחזיק מעמד ושלא יפול לגמרי במצבו הרוחני ח"ו אף בזמני הירידה.

ואא"ז בסה"ק תולדות אדם [פר' בשלח] כתב על הפסוק התייצבו וראו את ישועת ד' וזל"ק: "ויאמר משה אל העם אל תיראו התייצבו וראו וגו'. לשון 'התייצבו' צריך ביאור. ונראה לפרש, כי הנה כמו שיש בשנות האדם עליה, עמידה, ירידה (עי"ל דמ"ד), כמו כן יש גם כן דבר זה במדות ובדיעות בני אדם. כי לפעמים יש לו עליה, שמוסיף תבונה כו', וגם ניתוסף אצלו התחזקות. ולפעמים ירידה, היינו: חשכות השכל, גם נופל מדעתו רחמנא ליצלן. ולפעמים עמידה היינו: שעומד על מעמדו, לא נופל ולא עולה.

וזה שאמר להם משה רבינו ע"ה, בעת צר להם ממצרים הרודפים אחריהם: כי עכשיו אין מבקשים מכם דוקא עליה, רק אפילו בזה גופא שתתחזקו עצמכם, שתעמדו על מעמדיכם שלא לנפול אצלכם בהתנפלות על ידי זה לבד תזכו לראות ישועת ה'. וזה שאמר הכתוב: אל תיראו התייצבו, היינו: על כל פנים תעמדו על מעמדיכם, לבל יהיה לכם ירידה, ואף שלא תוכלו כעת להוסיף בבחינת עליה, מפני המצרים הצרים עליכם, מכל מקום במה שתעמדו על מקומכם בהתחזקות על ידי זה וראו את ישועת ה', כי אשר ראיתם את מצרים היום, היינו: עם תוקף כזה, כי אז נתמלא סאתם, ואז היו המצרים בתכלית השלמתם. כי כן הוא באומות העולם, שבאים לכל שלימותם קודם שנופלים, (עי' משלי טז יח). ובתוקף כזה לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם, וכנ"ל עכ"ל"ק.

הרי מבואר בדברי קדשו שכאשר האדם מגיע לזמנים של הירידה ויש לו הרבה נסיונות קשים הוא נמצא במצב של חשכות הדעת אזי במצב זה אין מבקשים ממנו עליות גדולות וכדומה אלא התייצבו היינו שתעמדו על כל פנים על מעמדך ולא תיפול לגמרי מכל מה שרכשת בעמל ויגיעה בזמנים הגדולים והנשגבים.

וכן איתא בספרים הקדושים על הפסוק שאומרים בימים הנוראים "מי יעלה בהר ד' ומי יקום במקום קדשו" היינו דודאי עבודה גדולה ונשגבה היא מי יעלה בהר ד' לעלות למקום הקודש, אמנם ביותר עבודה גדולה צריך החלק השני של "מי יקום במקום קדשו" היינו אף שכבר זכית לעלות במעלות גדולות בימים אלו הקדושים, מכל מקום צריך עבודה מיוחדת באלו הימים שעל ידה יזכה לקיום הדברים ולא ליפול לגמרי מהר ד' כי אם שישאר רושם הקדושה מעבודת אלו הימים במשך השנה כולה ואף בזמני הירידה לזכות שיהא לו על כל פנים עמידה שאף אם לא יעלה יותר מכל מקום לא יפול לגמרי מהתעוררות הקדושה ומעבודת השי"ת במשך כל השנה כולה.

ג

והאופן לזכות לכך שישאר הרושם מהימים המקודשים למשך כל ימות השנה הוא על פי דברי הרמב"ן הידועים שהובא בסה"ק קדושת לוי [לחג השבועות] וזל"ק: "על פי דברי הרמב"ן שפירש על פסוק (שיה"ש ב,ז) מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, ופירש כשמגיע לאדם איזה התעוררת של יראה ואהבה להבורא ברוך הוא אזי תיכף ומיד יראה לעשות לה כלי, היינו שיעשה תיכף איזה מצוה, דהיינו שיתן צדקה או ישב תיכף ללמוד וכדומה, כי ידוע שהתעוררת הבאה אל האדם בפתע פתאום הוא אור הנשפע עליו מלמעלה ונקרא בחינת נשמה אזי צריך האדם להלבישה בגוף בכדי שיהיה לה חיזוק ובסיס שלא יהיה מוטה חס ושלוש כידוע למביני מדע. וזה פירוש הפסוק מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, כי חפץ הוא מלשון כלי, דהיינו ההתעוררות ההוא שבא אל האדם צריך תיכף ומיד כלי וזהו עד שתחפץ עד כאן לשונו אף שאין זה לשונו ממש" עכ"ל"ק.

ומבואר מדברי קדשו של הרמב"ן זי"ע שכאשר האדם זוכה במתנת שמים להתעוררות אהבה ורוצה להתקרב אל השי"ת צריך שיעשה מכך מיד כלי וחפץ שלא ישאר בגדר רגשי קודש בלבד אלא יקבל על עצמו קבלות מעשיות וכדומה ויעשה מכך כלי מיד שיהא לה להתעוררות חיזוק ובסיס וכאשר ישפיע ההתעוררות בתוך כלי וחפץ אזי יזכה שיעמדו ימים רבים וכמו שנתבאר אף בזמנים הנמוכים והירודים עדיין ישאר רושם הקדושה מרשפי אש ההתעוררות שזכה לה בימים הנשגבים.

ובסה"ק כתב סופר [במדבר כט א] כתב לפרש הפסוק שנאמר "זכרון תרועה" שיהא נשאר על כל פנים זכר מהתרועה היינו מימי ראש השנה הקדושים וזל"ק: יום תרועה יהיה לכם. ובפר' אמור [ויקרא כג, כד] כתיב זכרון תרועה, ובש"ס ר"ה [כ"ט:] מקשה אהדדי ולבסוף לא תירץ כלום. ונ"ל כי תרועה מרמז על תשובה, כמ"ש הרמב"ם [הל' תשובה ג, ד] עורו ישינים, ותרועה גנוחי גנח ילולי מילל [כ"ה לד.], ולא סגי בתקיעת תרועה לבד, אלא שיזכור בלבו לשוב לה, וגם לא סגי כשמתעורר בר"ה אלא שיהיה לו לזכרון תמיד כל השנה. וז"ש יום תרועה יהיה לכם וזכרון תרועה. ויש להאריך" עכ"ל"ק.

והנה עתה עומדים אנו אחר הימים הנוראים ימי ראש השנה ועשרת ימי תשובה ויום הכיפורים, וכעת מגיע יום טוב הקדוש של סוכת הושענא רבא ושמחת תורה שכידוע הוא ההמשך של הימים הקדושים שהרי כל חודש תשרי נקרא בגמרא ראש השנה [יא.]. ירח האיתנים משום ד'ישראל תקיפי במצוות וצריך לראות להמשיך הכח להמשך ימות השנה כולה מימים קדושים אלו.

שהרי בודאי כל איש ישראל יהיה מי שהיה התעורר ליבו ובנפשו התעוררות תשובה באלו הימים הנוראים שעברו וכמו שכתב ב"ק דברי חיים [ליו"כ ד"ה בפסוק יכפר] וז"ל: "כאשר אנו רואים בחוש שלכל איש ישראל בא התעוררות שתבה ביום הכפורים מעומקא דליבא, [זולת הפוקרים אשר לא מבני ישראל המה]" עכ"ל.

ואולם עיקר העבודה צריך שיהא לראות שיהא נשאר הרושם דקדושה מאותה ההתעוררות לכל ימות השנה ואף בזמנים המגושמים ובזמני הירידה וכמו שנתבאר שצריך להזהיר מן הקדושה שקיבל בימים הגדולים אלו אל הזמנים הקטנים. ונראה דבאמת זהו ענין חג הסוכות אשר זמנו מיד אחר הימים הנוראים של ראש השנה ועשרת ימי תשובה ויום הכפורים, דהנה רואים שבר"ה ויום כפור עיקר העבודה הוא ברוחניות של תקיעת שופר ותענית ותפילות וצעקות להשי"ת מעומקא דליבא ובתשובה גדולה.

אולם בחג הסוכות מצינו שהעבודה היא בדברים גשמיים דהנה מצוות סוכה היא שלוקחים עצים גשמיים ופשוטים ועושים מהם סוכה קדושה ששם שמים חל עליה ונקראת בשם השם ברוך הוא, וכן מצוות לקחת ארבעת המינים הקדושים שהם פירות פשוטים וגשמיים והופכים אותם לאותיות שמך המיוחד ומכניסים כח הרוחניות הנשגב לתוך הדברים הגשמיים.

ה

וזהו עיקר העבודה של אלו הימים של חג הסוכות לקחת הענינים הגשמיים ולהכניסם לעבודת השי"ת, שהרי באמת יסוד עבודת איש הישראלי לעבוד את השי"ת לא רק בדברים הרוחניים בלבד אלא אף בגשמיותו ואף בהתעסקו בעסקי העולם הזה יהא עובד את השי"ת בבחינת בכל דרכיך דעהו.

וכדאיתא בגמרא ברכות [נה.]: "רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרוייהו כל זמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על ישראל ועכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו" ע"כ, ונמצא דעבודה הגשמית של אכילה כאשר היא נעשית בקדושה יכולה היא שתכפר על האדם כמו קרבנות בזמן בית המקדש.

וידועים דברי הרה"ק מזידשטוב זצוקללה"ה זי"ע שאמר על עצמו שבימי צעירותו התפלל שיהא זוכה לעבוד את השי"ת באכילתו כמו שזוכה לעבדו בתפילתו, ואולם עכשיו מתפלל שיזכה לעבוד ולהדבק בו יתברך בעת תפילתו כמו בעת אכילתו עכ"ל, הרי שעבודת השי"ת בגשמיות היא יותר גדולה מהעבודה ברוחניות אלא שהיא בהסתר שבעבודה הרוחנית יכולים הכל לראות ואולם בעבודה הגשמית רק הבורא יתברך רואה כוונתו באכילתו וכדומה.

ונמצא דאכן בחג הסוכות יכולים בני ישראל הקדושים לזכות לכך להמשיך ההתעוררות דקדושה שזכינו לה בימים הנוראים שישאר הרושם על כל השנה כולה ואף בזמנים הנמוכים ובזמני הירידה ואף בעניינים הגשמיים נזכור מהשי"ת, ועל כל פנים לא יפול ממדרגתו לגמרי שזכה לה בימים הקדושים.

וזהו פירוש הפסוק האזינו השמים ואדברה בלשון נוכח וחוזק היינו שצריך להשקיע עבודה גדולה באלו הימים הנשגבים שיהא משפיע על השנה כולה שאף בזמני ההסתר עדיין יזכה לבחינה על כל פנים של ותשמע הארץ אמרי פי ואז תעשה עבודתו פירות דקדושה ויהא לה קיום לעד אכ"ר.

יעזור השי"ת שנזכה לקיים אלו הדברים וישאר הרושם דקדושה מכל אלו הימים לכל השנה כולה ובזה נזכה לזמנים של לעתיד לבוא שאף הדברים הגשמיים יהפכו לרוחני ויכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך ויודו כולם כי אין עוד מלבדו בגאולה השלימה בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

לקבלת הגליון מידי שבוע למייל שילחו ל m0732951213@gmail.com